

Порядки

«РУСЛАН» виходить:
в Австрії:

на члн рік 20 пер.
в рік року 10 пер.
за черв'я року 5 пер.
за місяць 1-70 пер.

За границю:

члн рік 16 рублів
або 36 франків
в рік року 8 рублів
або 18 франків

Посилкою члско по 10 сот.

РУСЛАН

«Вареш ми очи і думи ми виреш: а не вольнем мплости і віри не вольмеш,
бо руске ми сердце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о 5¹/₂ год. пополудня.

Редакция, администрация і
експедиция «Руслани» під
ч. 1. пл. Дамбровського (Хорун-
щини). Експедиция місцева
в Агенції Соколовського в
пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає сляшино
на попереднє застереженє.—
Рекламації неопечатаніє
вільні від порта. — Оголо-
шенє звичайні прймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надєсланім» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесєня по 30 сот.
від стрічки.

Кошутівці в клопотах.

(X) На малярськ овиді повисли те-
мні хмари, котрі вельми непокоять нині-
шних керманичів угорської політики. Пе-
реслідую їх тривога перед будучиною,
яка їм уявляє ся вельми невідрадною.
Коаліційне правительство, обнимаючи
державну керму в Угорщині, зобовязало
ся перед Кораною, перевести виборчу
реформу, а після того мав би бути сойм
розв'язаний і вибори переведені на основі
пової виборчої ординації. Отсе зобовяза-
нє, отся гадка про виборчу реформу, ко-
трої не можуть позбути ся малярські кер-
маничі політичні, ані її обминути, не дав
їм спокою, мучить їх до неможливости.
Они знають добре, який величезний пе-
реворот спричинила виборча реформа в
Австрії, які несподівані і непредвиджені
зміни тут проявили ся в розділі політич-
ної сили і уявляють собі вже тепер, як
в Угорщині з заведенєм загального пра-
ва виборчого перемінилиб ся відносини,
як широкі верстви населеня, котрі там
не мають майже голосу і впливу на по-
літичні справи, виринулиб нараз на по-
верхню. А переміни сі в Угорщині булиб
далеко більші, як в Австрії, бо загальне
виборче право зломилоб там дотеперішню

самовладу малярських вельмож і жидів-
ства, самовладу малярщини над немаляр-
ськими народами.

Мара сего перевороту суспільного і
парляментарного стоїть перед очима коа-
ліції угорської, а особливо независимців
кошутівських і приневолює їх до важкої
задуми, як би можна відвернути сю гро-
зу а бодай проти неї обезпечити ся, що-
би не щезнути в пропасти загального
права виборчого.

Отсі відносини наводять кошутівських
независимців на думку, що би зробити
спілку з двома иншими сторонництвима
угорськими а іменно з ліберальними ди-
сидентами під проводом гр. Андрашого,
котрі стоять на основі деаківської угоди
з 1867 р. хоч троха розширеної в наро-
до-господарськ обсягу і з католицькими
людовцями під проводом гр. Івана Зічо-
го, котрі знов ріжняться ся від кошутів-
ців своїм становищем у віро-ісповідних
справах.

Відомо, що кошутівські независимці
вийшли з революційного сторонництва
1848 р. і своєю програмою ставлять дер-
жавну независимість Угорщини на основі
особистої унії з династією Габсбурскою.
Злука отже а властиво перетопленє ко-
шутівських независимців з лібералами і
католицькими людовцями показує ся не-

легкою справою, бож два останні сто-
ронництва не хотять покинути становища
з 1867 р., а так само не легко булоб
кошутівцям відцурати ся своєї дотепе-
рішньої ідеї.

З тої злуки грех згаданих сторо-
ництв мало би витворити ся нове сто-
ронництво, котре би мало перевести ви-
борчу реформу і перетривати нові вибори
та впровадити зєдинєну малярщину по
змосї яко неослаблену цілість до нового
сойму вибраного загальним голосованєм.
Як вже сказано, така злука видає ся ціл-
ковитим дивоглядом, бо якжеж тут спря-
гати доволі ще уміркованє сторонництво
гр. Андрашого, оперте на підвалинах у-
годи з 1867, з независимцями, котрі ба-
жалиб повного розділу, як уже не від
династії Габсбурскої, то бодай від Ав-
стрії? Се булаб така злука як би спо-
кійного мула спрягти разом з диким ко-
нем з степового табуна!

Вправді вглянувши глибше в партий-
ні відносини малярські, дійдемо до пере-
конаня, що ті ріжницї між кошутівцями
а лібералами більше поверховні, що одні
і другі в малярськ завзяту не дають
поруки, що звязь дотеперішня з Австри-
єю перетриває довший час. Обидва сто-
ронництва виписують на своїм прапорі
народо-господарську независимість Угорщи-

Корнело Устиянович.

Псіхадзе.

(Конець).

Раз так пізної ночі вертав сотник
курєня „атаманського“ на долішній Ку-
бані — Гарасим Білуга з масляниці від
своєї куми; а бувши „під чаркою“ не-
певною ішов ходою і бурмотів щось со-
бі під носом.

Потемніло. Доц перестав іти, а решт-
ки свігу таяли в ровах і під сіверними
стінами землянок курєня.

Небо визвіздило ся, ніч учинила ся
виднійшою і місяць яв уже ізза степу
виглядати на ясні зорі, на дивоглядні
шпилі Кавказа і на широку та супокійно
пливучю Кубань.

Вітри десь спали і нічого не коло
тило тишини ночі, як нараз долетів до
уха сотника далекий гук.

— Пушки бють... сраженіє, чи що?
— догадував ся він, думаючи на впів
п'яний.

Гук повторив ся. Сотник пристанув,
подав ся головою вперед, звернувши ся
боком до тої сторони, звідки здавав ся
розлягати шум, чи гук і надслушував.

— Е, — каже підсьміхуючи ся —
дурний, старий дурню!

Та де тобі тут пору пушки і
сраженіє? Випив, небоже, випив, от і
всьо. Таж то леди на ріці мабуть пирсли

— крига йде — от що. Алеж зварила
кума, зварила її клятву, з медом та з
перцем; що й самому люциперови не со-
ром булоб вус у ній замочити?

Сказавши те зареготав ся старий,
рад із свого дотепу тай завертав уже в
свій переулоч, коли щось неначеб коль-
нуло єго: стій!

Він знов пристав, подумав хвильку,
покивуючи ся то взад то вперед, а да-
лій зняв шапку, потер лоб рукою тай
загаторив: — ні, крига йде. І сам чорт
не полізе в воду... іду спати.

По сих словах зайшов у переулоч,
де стояла єго землянка з ганочком, як
те водить ся у кожного козацького уряд-
ника — однак перед самою уже загоро-
дою своєю зупинив ся опять тай обернув
ся в сторону ріки.

— Крига кригою, а служба не друж-
ба. Служба службою. Колись грибом, то
й лізь в борщ. Коли ти сотник... пильнуй,
чого велять. Ануж чать вснула при кури-
ци?... а нуж сплять? Не свобідно, не
свобідно. Гму! якаб то була й варта, що
спить?... Що, якби бісові Черкаси напали
на сплячий курінь? Господи, заступи і по-
милуй!... страх, страх, страх!... Цить ста-
рий! Нема страху, нема страху. Однак ко-
либ вільно було днєсь уснути, то віль-
ноб і завтра; а дідько не спить... наведе
Черкасів і поріжуть нас усіх як баранів.
Не „льзя“ пропускати вартовим... „не
льзя“. Не дарую.

Сотник вхопив за ворота, відпер і
зайшов по тихонечки в хату.

Однак жінка пробудила ся і вчула,
як намацував винтівку, хоть він порав
ся тихо і собака не подала знаку і не
лаяла.

— А що там кума? — поспитала
жінка.

— Так собі — відповів. — Нікого
не було; тільки я тай дячок і хорун-
жий.

— А кудиж то так ідеши? звідувала
засьвітінши, коли побачила як бере жар-
ник тай порошницї.

— Подинити ся на вартових.

— От лягбись спати.

— Іду.... дідько не спить.... ануж
Черкаси?

— Які тобі Черкаси? крига йде, а
він Черкасів виглядає. Перебрав мірку,
сердего!

— Перебрав, не перебрав, а служ-
ба службою, розумно?...

— Та погоди! почала була знову:
однак сотник вже вийшов з хати злий,
що єму чаркою докоряла.

— О, га! диви ся... вже і мірку пе-
ребрав. Ізза жінок то далій, далій ще й
до церкви не мож буде без докору хо-
дити. Пхе!

Що баба знає. Піч, постіль тай ко-
лач; а у декотрої ще курка, свинка тай
колиска на душі — а про свїт і люди...
най хоть провалить ся.

Так бурмотів пан сожник Гарасим
Білуга і гверзійшою вже ходою пустив
ся з курєня ід верхкови, що стремів
над Кубанєю, бо на нему стояла „виш-

ни, а се потягнулоб за собою також і державне відокремленя, так що особиста унія опісля була би неминучою в дальшій будучині.

Одначе безпосередна ціль злуки сих угорських сторонництв була би, щоби Короні показати зєдинену силу партійну, котра могла би в потребі і погрозити, та перетривати розв'язанє сойму і то не лише розв'язанє для переведеня виборів на основі нового права виборчого, але може ще й раньше розв'язанє, колиб теперішній сойм опирав ся переведеню виборчої реформи відповідно зобов'язанням зятягненим супроти Корони. Независимці бажать отже такою злукою сторонництв затривожити Корону, щоби не обставала за таким далекосяглим переведенем виборчої реформи, як се було уложено в умові коаліційного міністерства з Коронаю. Хотять отже показати Короні, що розв'язанє сойму для переведеня реформи виборчої булоб безвиглядне, позаяк Корона опинилаб ся перед зєдиненою силою сторонництв на основі малярської одноцілої ідеї державної.

Одначе сі погрози не такі страшні, як видають ся на перший погляд, бо ніхто не повірить, щоби ті сторонництва так скоро попереминювали свої програми. Тривога перед виборчою реформою спонукує сі сторонництва до таких змагань, але они вже не в силі знівечити волю широких верств народних.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

В дальшій тягуні суботного засіданя вичисляв п. Петрицький причини, в наслідок котрих Русини голосували против нагlosti внесеня і будуть голосувати против самого предложеня правительства. Причини ті є з одної сторони загальні,

кає і у неї чуяла побережна козацька варта.

Іде він так, іде і задрів уже огонь тай якісь тіни при курищі.

— Го, го, го! не сплять мої соколики, не сплять: ще й пританцювають... померзли видко небожата.

Сотник прискорив кроку, підходить близше тай станув.

— Та се мені либонь двоїло ся в очах, чи що?... бач чортова горівка! щось оно там не те.

Протер очи, раз і другий тай вдивлює ся в даль, що трохи не вилізуть; а чим пильнійше вдивлюєсь, тим страшнійшим видавалось ему те, що бачив. Він отверезів до чиста і був сего свідом, що то не горівка ему показує дива.

Алеж пан сотник не був із трусів Перехрестив ся і шепнув сплеснувши в долоні:

— А нехай же мене сам сатана на вилах понесе у пекло, як то не чорт — Бог би его побив! — та нехайже я сей час згину на місци, коли й не чорт... а козаки сплять.

Ватра горіла ясно і озаряла позакутуваних в бурки козаків, а коло ватри скакала якась гола мара і раз у раз пхала в полонінь руки.

Сотник остовнів. Чуприна підняла ему папаху у гору, по плечу пішов мороз, коліна мовби хто підтяв, а старі зуби почали в роті бубнити козацького марша.

а лежать в тім, що людність не є вже нині більше в можности двигати величезних тягарів мілітаризму. З другої сторони є спеціальні причини, які викликали також кровавий чин з 12. цвітня. Вину нинішнього положеня руского народу носять: зарівно польський нарід, як також австрійське правительство, не включаючи теперішнього президента кабінету, вкінци заступники австрійських народів. Бєсідник описує подрібно спосіб — як виражає ся — „борби Поляків, польської публіцистики в цілі вигубленя Русинів яко народности“. Окликком польских верховладців є: „Нема жадних Русинів“, „нема зовсім місця в Галичині для руских сепаратистів“. Що дотичить австрійської держави і єї управи, то конечним є ствердженє того, що руский нарід оказував стало вірність цїсарови якраз в найнеспокойнійших часах, коли вєсьо грозило упадком, коли навіть ієтнованє династії здавало ся загроженим. В нагороду за єрїшаючі чинники робили вєсьо можливе, щоби руский нарід довести до як найприкрійшого стану недолі.

В дальшій тягуні бєсїди описує п. Петрицький подрібно польонізаційні забіги в Галичині, з чим лучить ся зруйнованє руского селянства. В сей спосіб доходять Русини крок за кроком до переконаня, що не є їх річию боронити тої держави. Бєсідник представляє упослідженє Русинів при реформі виборчій. Правительство котре в тім вєсь є співвинне, належить зробити співвідвечальним за кровавий чин з д. 12. цвітня.

Дальше описує подрібно упослідженє Русинів під виглядом язиковим, як також в університетській квестії. Чин з дня цвітня творить дальше звено в довгій ряді середників, котрих Русини уживають щоби заховати своєю екзистенцію. Бєсідник твердить, що убійство намісника не представляє ся яко відосібнений факт, викликаний єгзальтованим індивідуумом патологічної диспозиції, але яко льогічна консеквенція. Що відчував Січинський

Стоїть же він так — хрещені — стоїть немов безпритомний... коли у мари в устах щось заблисло раз, в друге, в третє і сотник розпізнав, що у голої мари се ніж у зубах... і здогадав ся пригоди.

В оден миг зняв він ручницю з плеча і підбіг по тихосеньки ще десять кроків, коли бачить: а голая мара вихопила кінджал з межі своїх зубів і розмахнула ся ним понад головами сплячих козаків... і втїйже хвилі без прицілку стрілив.

А стріл був певний. Грянуло і гола мара повалилась; а козаки поскакали на рівні ноги.

— А так то ви, клятїї сини, сторожите куреня? а покушаєтеж ви січового прочухана. Дивїть Псіхадзе із того боку зауважив, що так по анахвемськи спите і без ваги на стужу на шерешило та на острю кригу кинув ся в ріку і в плав пішов поміж криги голий. Що? бачите? і був би вас сяких таких синів позарізував як баранів, колиб був — зак мене сюди принесло відогрів здеревілі руки. Отсе мені чать. Як би не моя чутність та бачність, вєсь курінь пропав би.

Вистріл — на зорях — збудив увєсь курінь.

Збігли ся жони, зїйшлись козаки... сотник Гарасим Білуга розповів, що сталось, Дивна пригода зворушила всіх... курінний атаман змінив вартових а виновників повели на суд і на кару.

при замаху, то відчуває цілий руский нарід. Если палата хоче, щоби Австрия стала цивілізованою, правною державою, то нехай не переходить на дальше до порядку над Русинами. Єслиж нї, то тоді то, чого відмовляє ся „Тирольцям сходу“, дане буде революційні стам сходу“.

В дальшій тягуні промовляв п. Лукашевич і заявив, що Русини будуть голосувати против предложеня, позаяк не можуть згодити ся на більше обтяженє селян а по друге, позаяк правительство не узглядняє жадань і потреб Русинів. Австрия є державою, в котрій одна народність є упривілейована правительством коштом другої. Розв'язка народної квестії може наступити лише в дорозі автономії народів. Доки не буде уживана справедливість супроти вєсьо народів, доти не буде могла держава поступати в розвою рівним кроком з иншими державами. Русини є покривджені державою на вєсьо полях.

Помноженем краєвої оборони уможливить ся перенесенє угорских полків з Галичини до Угорщини і протидїланд в сей спосіб аспіраціям угорским. Бєсідник наводить жалі що до упослідненя руского язика в армії і що до обходженя з рускими жовнірамо, ургує заповіджену нову, війскову уставу карну і карну процедуру і домагає ся покликуня резервістів в часі, коли не є потрібні до праці на рілі. Ті, що належать до краєвої оборони, повинні одержувати відпустки на час жнив. Заповідженє 2-літної війскової служби є конечностию, котріє не належить же проволікати, так само підвисшенє платні жовнірам і поліпшенє їх харч. Бєсідник поручає більше узгляднюванє релігійних чувств гр.-кат. і гр.-орієнтальних жовнірів а вкінци жалує ся, що жандарми в Галичині стоять виключно на услугах пануючого сторонництва і суть уживані у східній Галичині до цілий польонізації. (Оплески).

П. Брайтєр думає, що побіда, яку відніс перед вчєра президент міністрів є пірговою побідою, котрою не може величати ся. Підвисшенє контингенту рекрута одержує правительство, але палата не дістає за то нічого. Правительство, котре викликало слабість палати і нездїбність єї до праці, старає ся принайменше на нї уратувати позори парламентаризму, щоби не було вражїня, що Австрия є самовладною державою. Вправді правительство богато обіцює, але доки президент міністрів буде дальше послугувати ся своєю системою і в дорозі „державних конечностей“ заводити послїдовно абсолютизм, жадні обітницї не будуть сповнені.

По дальших довгих виводах пос. Брайтєра ухвалено замкненє дискусії на внесенє п. Прохаски. Яко генеральві бєсідники промовляли: против п. Пік (чес. соц. дем.), за п. Заморський, почім предложенє о підвисшеню контингенту рекрутів краєвої оборони відіслано до війскової комісії.

Відтак п. гр. Кольоврат (нім. аграр.) мотивував наглість свого внеску про безпрополочне розпочатє першого читаня закона о запомогах для родин резервістів і висказав надїю, що та людяна і важна під суспільно-політичним взглядом устава буде ухвалена о скілько можливо одногласно.

По промовах кількох ще послів замкнено дискусію і відчитано проєбу краєвого суду у Львові о виданє пос. Евг. Левицького за провину проти §. 305. карн. зак.

В палаті послів зголосили інтепелїції: п. Трильовський в метрикальній справі, п. Остапчук в справі поступованя старости Телїховского і концєпіста Хоржемского в Золочеві; п. Бу-

д з и н о в с к и й в справі громадських відносин в Бараніні; п. Добія і Шаєр в справі бувшого військового урядника Штіллера; п. Морачевський в справі упослідження абсолювентів промислових шкіл зайнятих при регуляції рік в Галичині; п. Дашинський, Вітик і інші соціалістичні посли в справі беззастанних конфіскацій дневників

До сего додає N fr. Presse ось таку замітку: Палата послів покінчила нині перше читання закону о підвишенні контингенту рекрутів краювої оборони і поручила предложене військовій комісії до передступних нарад. Політичне значіння в дебаті мала бесіда п. Петрицького, котрий представив положення Русинів в ярких красках і схарактеризував ситуацію в Галичині як дуже поважну. Чи се може поліпшити положення Русинів, коли згаданий посол узнав кровавий чин Січинського як звено в довгій ланцуху середників, котрих руский нарід уживає, щоби ратувати свою екзистенцію, можуть самі рускі посли осудити. Не все ті, котрі виявляють як найрадикальніші погляди, люблять найгорячіше свій нарід і єму найлучше служать.

Н О В И Н К И

— Календар. Ві второк: руско-кат.: Йова многостр.; римо-кат.: Петра К. — В середу: руско-кат.: Явленє зв. Ч. Кр.; римо-кат.: Бернарда.

— Диецезальний синод в Станиславові відбуде ся в осени с. р. Учасниками синоду мають бути: Члени еп. капітули станиславівської, оо. декани згл. завідателі деканатів, референти еп. консісторії, настоятелі і професори диецез. духовної семінарії станисл., ігумени Василянських монастирів стан. еперхії, катехити гімназій та учит. семінарій і відпоручники всего клиру по одному з кожного деканату.

— Намісник др. Бобжинський повернув вчора з Кракова до Львова.

— Просьба до Ексцеленції Намісника. Третій рік минає, як в Старім Самборі відбули ся вибори до громадської ради та до сеї пори годі діждати ся потвердження ново вибраних радних. Ся обставина огірчує міщанство. Залежить, очевидно, комусь на тім, щоби навіть сих 5 Русинів на 30 радних не засіло в раді. Четвертий раз вже відкликують ся в сій справі міщани до ц. к. Намісництва, але надармо. Тому просять міщани сею дорогою Ексцеленцію п. Намісника, щоби вглянув в сю справу і як найскорше єї рішив. — *Мищани.*

— На будову ювілейної церкви Непорочного Зачатія Пр. Діви Марії в Станиславові зібрано досі 86.874 К 57.

— Політикуюча „Ризниця“. З Самбірціи пишуть нам: Здавало ся, що бодай одно тов-о „Ризниця“ не буде бавитись в так глибоку політику, яку оно розпочало послідними роками, а передо всім сего року. Тепер дійшла в тім товаристві партійна залість до тої степені, що сьвященників-народовців не приймають в члени товариства „Ризниця“. Таке сталось з о. Ан. Гадзевичом гр.-кат. сотрудником і катехитом з Ст. Самбора та з іншими сьвященниками-народовцями. Є се одинокое товариство, котре удержуєсь лиш при помочи сьвященства, котре там закупує церковні річи, та і тому ціль сего товариства на підставі статутів є, давати запомоги сиротам і вдовам по сьвященниках. Тому політика в таким товаристві не повинна мати місця а то з огляду на таку гуманну ціль товариства, як також тому, що виключно духовенство єго піддержує. Та заряд „Ризниця“ не в силі зрозуміти так взнеслої цілі товариства, єму захотілось забавити в політику. Попринято всілякого сорта людий сьвітських в члени товариства як Дудикевичів, Марковів і інших столпів твердості, щоби тим способом легше було їм бавитись в партійну політику. Через се найбільше тер-

плять на тім сироти і вдови, котрі не мають літом майже жадної роботи і заробляють лиш по кілька корон місячно, як раз вистарчаючи суму, щоби з голоду умерти. Та мимо сего платні заряду цілком не зменшились. Гарну бере платню о. Гмитрик 240 К місячно і гарне помешканє в самім ринку з 4 покоями, о. Рабій 200 К та і інші побірають не меншу платню. І добре їм живєсь. Ризниця є для них жерелом доходів — а для сиріт і вдів по сьвященниках є мачохою і то ще запеклою. Тепер вже розуміємо ціль такої політики, щоби случайно не вийшли в члени товариства люди, що добре би вглядали в господарку товариства і не позволилиб на кривду сиріт і вдів. З огляду на такі обставини повинні всі народовці солідарно закупувати церковні річи лише в товаристві „Достава“ в Станиславові, котре має дуже добрі і красні річи по дуже приступних цінах і то на виплату, а крім того дає оно ріжні запомоги на добродійні народні цілі. І як раз треба товариству „Достава“ при тій нагоді висказати признанє і вдоволенє за добрий товар, як приміром брацтво церковне дівчат в С. спровадило звідтам кілька хорухов за 90 К, котрі в порівнаню до ціни є дуже красні і дешеві. Так само церков в Стрільбичах закупила там фелон і є з него дуже вдоволеня. Проте не даваймо гроша інституціям, котрі з нас хотілиб жити, але рівночасно нас ігнорують і не приймають в члени, а солідарно підпираймо „Доставу“. Булоб порадилом, щоби товариство „Достава“ заложило філію в Самборі або в Перемишлі або у Львові, а тим способом можна би розвинути ширшу агітацію. Не засипляймо справи, лиш будьмо консенквентні. — *Сьвященник.*

— Судова розправа проти Мирослава Січинського відбуде ся — як доносять часописи — у Львові дня 16. і 17. червня с. р. перед судом присяжних. Трибуналови буде проводити през. Стан. Пшилуский, обжаловувати буде прокур. Барт. Оборонцями мають бути: др. Кость Левицький, др. Мик. Шухевич, др. Ліберман з Перемишля та др. Роде і др. Прешбургер з Відня. Перед судом стане лише оден Січинський.

— Пю Січинську, матір Мирослава, випущено нині зі слідчої вязниці на волю, бо зі слідства виявило ся, що она не могла нічого знати про намір сповнення злочину своїм сином.

— Процес проти Г. Сенкевича розпочав ся нині у Відні перед судом присяжних. Сенкевича обжаловують пп. Йосиф Назарук, Вол. Левицький, Яросл. Весоловский, Григ. Паламар Ол. Черкавский за статю поміщену в „Die Zeit“ з 19. мая 1907. р., в якій Сенкевич обидливо написав: „В вязниці, до якої замкнено їх (руских студентів у Львові) на кілька днів, урядили голодовий страйк з вином і бифштексами, які прислали їм приятелі“. Ся статя мала заголовок „Бернштернови у відповідь“. Розправі проводить радн. Файгль, обжалованє вносить др. Роде і др. Окуневский, а Сенкевича заступають др. Розенблят з Кракова і др. Рабенлехнер з Відня.

— Тов-о „Читальня і бібліотека парохіяльна“. В станиславівській епархії почались оснóвувати нові читальні п. н. „Читальня і бібліотека парохіяльна“. Статута сего тов-а можна набувати в канцелярії еписк. консісторії в Станиславові за надісланем належитости по 4 сотики за примірник.

— Здорово закепкував собі якийсь дописувателє з Dziennika polsk-ого, який без розбору містить всяку напасть на Русинів. В ч. 231. Dz. р. помістив „телеграму“ з Заліщик п. з. „Bezczelne hajdamactwo“, в якій доносять, що руска молодіж тамошної учительської семінарії урядила дня 16. мая вечерок в „Рускій Бесіді“ в роковини знесеня панщини. Між іншими — сказано в телеграмі — співано там і пісні Січинського(!?). Єсли вже інформатор Dziennika такий тупий на умі, що знає лише одного Січинського, який сидить в вязниці і ніколи не компопував пісень, то редактори Dziennika повинні знати, що є і п. Денис Січинський, звисний талановитий руский компо-

зитор, автор кількох опер і кількадесятьох музичних творів, співаних по всіх наших концертах і вечерках. Неуцтво з засліпленим шовінізмом помстило ся на редакторах Dziennika, який, мимоходом сказавши, вже нераз скомпромітував ся, бо мусів відкликати свої наївні видумки на Русинів.

— Опіка для хорих на грузлавку. Вчора посьвячено льокаль сеї добродійної лічничої інституції при ул. Паньській ч. 1 у Львові, якої задачою є, опікувати ся хорими на грузлавку в початках розвитку сеї страшної недуги. Посьвяченя доконали кс. Новаковський і о. Красіцький, почім промовляли проф. др. Глюзінський, м.-голова сего тов-а, презид. міста Цюхцівський і ин. Години ординаційні назначено псекищо два рази тижнево, ві второк і п'ятницю від 1 до 2 год. по пол. Ординувати буде др. В. Чернецкий.

— З Холмщини мїстить „Рада“ отсі вістки: В державній думі знов порушено питанє про українську мову в початкових школах в місцевостях з українською людністю. Громадянство українського положеня в Холмщині не може байдуже ставитись і нехтувати сего питаня. На сей раз не заявляє ся повсякчасно: „якось то буде“, а навпаки, всі, кого тільки Господь не обділив розумом і прихильністю до рідного краю, дуже хвилюють ся, справедливо боячись, щоби інтереси нашого суспільства в сїм ділі не були забуті, замовчані або — не дай Боже — поминені. Нам дуже булоб прикро, колиб наш депутат еп. Євлогий, і в сій справі через свос уперте, навмисне нехтованє місцевих потреб пошкодив сій справі. Ми боїмо ся, що ся, непомірно важїйша, в порівнаню з питанєм про польську мову в учительських семінариях, справа скінчить ся не до вподоби нам, бо напевно і на сей раз в нашого представника не зявлять ся сумніви що до вірности і непогрішимости єго „глибокихъ убѣжденій“, котрі являють ся трафаретним відбитком Пуришкевичових ідей. Холмщини рвуть і скубуть на всі боки. Алеж ми хочемо жити і не дивлячись на всі перешкоди, не попускатимем свого ані па крок. Не що давно по школах Холмщини та Підляся велясь течія зовсім протилежна нинішнім замірам нашого представника. Відомо також і те, що холмське братство мусить рахувати ся з тутешнім українським елементом і висміюючи унію, самож робить такий „містки“ для перевода Українців з їх прадідівської мови на московську. Маємо на думці „Братську Беседу“, котра друкує ся на пів українською мовою. Правда, мова сего часопису дуже відріжнює ся від чистої української мови і навіть від місцевого діалекту, такого багатого на архаїзми та польонізми, вона тенденційно наближує ся до московської. Про те всеж сказанє ясно свідчить, що потреба в рідній слові твердо живе пожіж селянами. Тутешня школа з перших днів свого істнованя не могла зовсім обійти ся без рідної мови. Учителі ніколи не переставали вживати української мови задля поясненя незрозумілих слів. В 1905 р. начальник холмської дирекції навіть офіційально дозволив учителям вживати української мови при викладаню в школах науки. Правда, ревізори, з найбільш упертих русификаторів, нишком карали учителів за те, що в устах школярів „Хмельницький — український гетман“. В грубешівському, холмському і білорійському повітах знаємо факти, що школярі без всякого примусу набувають собі українські книжки і батьки охоче дають їм на се гроші. Коли в школах не будуть вчити по українськи, діти самі вчитимуть ся, а рідна мова все одно не загине.

— Відповідь чабана. Цісар Франц Йосиф давнїйшими часами, коли ще жила бл. п. цїсарєва бував часами в швайцарських горах, де цїсарєва відбувала курацію. Одного разу під вечер відійшла була цїсарєка пара трохи дальше від своєї дружини і стрїтила на полонині якогось чабана. Цісар спитав єго, чи можна у него дістати сьвіжого молока, а чабан сказав що можна. Цісарєви сподобав ся чабан і він зацлатив єму дуката за молоко. При сій нагоді завела ся розмова межи чабаном, а достойними гостями. — Відко, що з вас

великий пан, коли ви так платите за молоко — сказав чабан. — Я цісар австрійський, а се моя жена. На то чабан, мов би він що дня приймав у себе монархів, посчитав цісареву: Ну, як же вам сподобало ся в наших горах? — Досить добре. Але в Терітет, там на долині, люди не дають нам спокою, все бігають за нами, щоби нам придивити ся. То не конче принятно. — Так, то люди бігають за вами? Ну, то певно чужинці, бо швайцарські селяни мають за надто багато роботи, щоби за кимсь бігати.

— **Поліцмайстер спільником злодіїв.** Арештоване поліцмайстра Аслана в Києві наробило великої сенсації не лиш в самім Києві, але й в цілій Росії, бо стало явним доказом, о чім і всюди тихцем говорять, а що практикує ся в Росії від многих літ. В помешканю арештованого знайдено переписку, з котрої показало ся, що Аслан стояв в звязи зі злодіями і брав від них хабарі. В готели „Марсілья“, де мешкав Аслан і кількох его помічників, сходили ся проводирі всілякого рода злодіїв і мавтів, котрі під покровом Аслана вели спокійно і з успіхом своє ремесло в Києві і его охресности, бо в случаю небезпечности Аслан помагав їм проворно втікати.

— **Вінчане міністра.** Міністер війни ген. Шейнах повинчав са з п. Матильдою з Галлів Гіллеровою, вдовою по раднику Гіллері.

Оповідки.

— **Руска оселя для бідних дітей у Львові.** За почином щирих приятелів бідної дітвори а за щедрою помічю Є. Експ. Митрополита Шенцицького повстала в Галичині перша руска оселя вакаційна для бідних руских дітей. Вже три роки висилало Тов-о „Вакаційних Осель“ по кількадесят бідних дівчат на час вакацій на село, аби і они по трудах цілорічної умової праці серед тяжких обставин і крайної нужди, могли трохи відживити ся і на сьвіжій воздусі хотяй через так короткий час набрати сили до дальшої боротьби житевої. Доходи товариства на сю ціль є майже ніякі, зовсім невистарчаючі, бо жертви протягом року зовсім не впливають, а ті лепти, що Виділ тов-а вижебрає з кінцем року, є так малі, що то Тов-о на може сповняти сеї тяжкої задачі яку руска суспільність на него наложила. Сотки дітей і то крайних нуждарів зголошує ся щорічно на оселю а Тов-о з великим жалем мусить відмовити їм своєї помочи, бо не має на стільки фондів, а висилає лише 40—50 дівчат; о хлопцях на разі і думати не можна з приччини недостачі гроша. Хто знає, яку вартість має здоровле для чоловіка і хто любить свої діти а є щирим патриотом не лише в слові але і в ділі, той певно не відмовить своєї помочи для тих бідних дітей, котрі живуть через цілий рік серед тяжких обставин моральних і материяльних. Нехай і сим бідним нуждарям засияє бодай на хвилинку зірка діточої свободи і щасливої долі. Жертви на оселю приймає касир Тов-а професор Володимир Адриянович, Львів ул. Вірменська ч. 2. — *Від Виділу Тов-а.*

— **Зі станицієвської епархії.** Канонічну інституцію дістали оо.: Іван Пісецький в Корневі, Симеон Билинкевич в Яблонці і Антін Мануляк в Микитинцях. Увільнений від іспиту конкурсового на 6 літ: о. Софрон Левіцький, парох Стриганець. Увільнені оо. Ілля Кливак від завідателства в Білобожниці, Ілля Чорнодоля від сотрудиництва в Ласківцях, Партеній Чубатий від завідателства в Кійданові, Василь Маньовський від сотрудиництва в Паушівці, Іван Купчинський від сотрудиництва в Борщеві, Йосиф Дженджера з експозитури в Ключеві малім, Валеріян Луговий від завіда в Березові вижнім, Константин Ткачкєвич з парохії Жабокруки, Йосиф Фацевич від завіда в Дубках-Репужинцях, Симеон Билинкевич від сотруд. в Микуличині, Ярослав Марчак від прив. сотр. в Печеніжині, Іван Лятишевський від приват. сотр. в Надвірній, Софрон Глібовицький від посади сист. сотруд. в Надвірній, Василь Стрільців від завіда в Шидлівцях, Іван Березовський від завіда в Вербівці, Симеон Билинкевич з завіда в Яблонці, Лев Воробкевич від завіда в Григорові, Роман Петровський з посади сист. сотруд. в Стецеві, Антін Мануляк від сотруд. в Кобаках, Володимир Яримович з посади завідат. в Беремьянах, Володимир Антонович з експозитури в Похівці. Введені оо.: Ілля Кливак на прив. сотруд. в Паушівці, Леонтій Коростіль як завідател парохії Лисівці, Данило Бахталовський як завідател ex currendo парохією Сухостав, Теодор

Мицко як завідател Лесівки, Валеріян Луговий як експозит в Ключеві м., Партеній Чубатий як завід. парохії Жабокруки, Йосиф Фацевич як парох в Дубках-Репужинцях, Василь Маньовський як приват. сотруд. в Борщеві, Іван Лятишевський як сист. сотруд. в Надвірній, Ярослав Марчак як сист. сотр. в Микуличині, Василь Стрільців як завід. парохії Сільця, Іван Березовський як завід. в Викторіві, Володимир Антонович як завід. в Боднаріві, Роман Петровський як прив. сотр. в Надвірній, Лаврентій Ткачук як завід. парохії Беремьяни, Нестор Гавацький, як завід. парохії Ямниця, Симеон Билинкевич як завід. в Яблонці. Титул стола дістав Евстахій Гордійчук укіньч. богосл. Дотацію признало намісництво для прив. сотруд. в Ворхті і Тишківцях.

Телеграми

з дня 18. мая.

Відень. Цісар прийняв вчера о 11. год. в Шенбруні угор. міністер-президента д-ра Векерлього на послуханю.

На окремім послуханю був вчера у цісара французский амбасадор Крозієр, який іменем французского правительства і президента Фалієра зложив манарсі ювілейні желаня.

Царгород. Турецке правительство запротестувало проти вицофаня міжнародного війска з острова Крети.

Петербург. „Новое Время“ доносить, що сербский король Петро приїде до Петербурга межи 22. а 23. с. м.

Тижневий звіт

Торговельної і промислової палати

про ціни збіжа і продуктів у Львові від 11. до 17. мая 1908:

	за 50 клг.
Пшениця	11.50—11.75 К
Жито	10.00—10.30 К
Ячмінь броварняний	7.00—7.40 К
Ячмінь на пашу	6.40—6.60 К
Овес	6.25—6.45 К
Кукурудза	7.90—8.15 К
Просо	8.75—8.60 К
Горох до вареня	9.25—10.75 К
Горох на пашу	7.00—7.50 К
Бобик	6.25—6.50 К
Конюшина червона	100.00—105.00К
Конюшина біла	35.00—40.00 К
Конюшина шведска	85.00—100.00К
Тимотка	33.00—34.00 К
Ріпак зимовий	14.25—14.50 К
Насіє конопл.	9.75—10.00 К
Хміль	45.00—60.00 К
Насіє льняне	10.00—10.25 К
Львянка	11.00—11.25 К

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ.

Готель, реставрація і казарня — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Пріїхали дня 17. с. м.: др. Ол. Колесса, Відень; Чехович Іван, Миколаїв; Шенк Марія, Чернівці; др. Чапліцький Здзіслав, Закопане; др. Кордуба Мирон, Відень; Матвієвський Володимир, Сокаль; Лазар Герендорфер, Дрогобич; Михайло Заланський, Тучно; Теофіл Красіцький, Заболотів; Анна Бандлярова, Підгайці; С. Паперникова, Підгайці; о. Тит Войнаровський, Баливці; Г. Рожанський, Романів; Яким Ярема, Городок яг.; Володислав Недзвєцький, Живець; Михайло Карпинець, Рісна руска; Спирідіон Дидицький, Угри.

Поручає ся дешево і совісне
Артистично ритівниче заведење
А. ЗІГМАНА
 — у Львові, ул. Сикстуска ч. 14. —
Робітня металевих і кавчукових печаток.

Монограми, герби і всякі ґравури — вивіски ритовані і лянї, прасовані бляхи для сторожий і товариств. — Поручає ся як доставець ріжних руских товариств і Урядів парохіяльних. (29—?)

Адвокат краєвий
Др. Соломон Віттлін
 отворив канцелярию у Львові при
ул. Крашевского 5.

В книгарні Тов. ім. Шевченка можна купити:

- 1) Розважаня про терпіня І. Хр. — Ул. о. Е. Гузар. — Ціна 1 К без п. пер.
- 2) Розважаня про терпіня І. Хр. для шкільних дітей. Ул. о. Е. Гузар. Ціна 50 с. без п. почт.
- 3) Боротьба Дрепера з вірою. Я. Л. — Ціна 40 сот. без п. почт.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк
Гіпотечний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до переходаня папери вартісні і дає на них завдатки.

Крім того вивраджено подібно як в інституціях заграничних т. зв.

Сховки депозитові.
 (Safe Deposits)

За оплатою 50 до 70 корон річно, депозитар дістає в сталевій касі панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переходувати може своє майно або важні документи.

Щід тим зглядом добробив Банк гіпотечний як найдогіднійші зардженя. Пріписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовім.

Розклад залізничних поїздів
 важний від 1. мая 1908.

До Львова приходять з	в				вночі
	рано	перед пол.	по пол.	вечер	
Кракова	5.50	8.55	1.30	5.45	9.50
Кракова	7.25	9.50	—	8.40	2.30
Ряшева	—	—	1.10	—	—
Підволочиск	7.20	12.00	2.15	5.40	10.30
Черновець	8.07	—	2.05	5.57	9.30
Черновець	—	—	—	—	12.20
Станиславова	5.40	—	—	—	—
Коломні	—	10.20	—	—	—
Стрия	7.29	11.43	3.50	—	11.00
Пустомит	7.29	11.43	3.50	—	11.00
Самбора	8.00	10.30	2.00	—	9.10
Любіня	8.00	10.30	2.00	9.10	—
Рава рускої	7.10	12.40	4.50	—	—
Янова	8.26	1.15	5.00	9.25	10.10†
Брухович	7.10	—	12.40	4.50	8.20
Брухович	8.15	—	—	—	—
Зимної води	5.50	7.25	1.10	5.45	9.50

Зі Львова відходять до	в				вночі
	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	
Кракова	3.50	8.25	2.45	7.00	11.15
Кракова	—	8.40	6.12	7.35	12.45
Ряшева	—	—	3.30	—	—
Підволочиск	6.20	10.40	2.16	7.45	11.10
Черновець	6.10	9.35	2.23	—	10.38
Черновець	—	—	—	—	2.50
Станиславова	—	—	—	2.40	—
Коломні	—	—	—	6.03	—
Стрия	7.30	—	2.25	6.42	11.25
Пустомит	7.30	—	2.25	6.42	11.25
Самбора	6.00	9.05	4.00	—	10.45
Любіня	6.00	9.05	—	4.00	10.45
Рава рускої	6.14	11.05	—	7.10	11.35†
Янова	6.58	9.15	1.35†	3.35	6.30
Брухович	7.21	11.05	—	—	—
Брухович	6.14	—	3.35	7.10	11.35†
Зимної води	3.50	8.40	3.30	7.35	11.15

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди їдучі лише в неділі означені †.

При закупні товарів просимо покликвати ся на анонси нашої часописи!